

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4193/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Тања Петричић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Милан Гајић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3894/19 од 27.02.2020. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3894/19 од 27.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П 1184/2015 од 23.07.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да на заоставштини покојног оставиоца ГГ, бившег из ..., коју представљају непокретности и новчана средства ближе одређени у овом ставу изреке, законски удео законских наследника и то: туженог је 4/6 заоставштине оставиоца, а тужилаца по 1/6 заоставштине оставиоца, што је тужени дужан признати и трпети да тужиоци своје уделе од по 1/6 на заоставштини оставиоца могу уписати у катастарским и другим јавним књигама, као и да се тужени обавезе да тужиоцима солидарно накнади трошкове поступка. Ставом другим изреке обавезани су тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 35.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3894/19 од 27.02.2020. године, ставом првим изреке усвојена је жалба тужилаца, па је преиначена првостепена пресуда тако што је утврђено да на заоставштини покојног оставиоца ГГ, бившег из ..., коју представља кат.парцела бр. ..., ул. ..., њива 2. класе, површине 400м² уписана у лист непокретности број ... КО ..., неукњижена породична стамбена зграда, која се налази на кат.парцели бр. ... КО ... и кат.парцела бр. ..., ул. ..., њива 2. класе, површине 155м² уписана у лист непокретности број ... КО ..., као и неисплаћене зараде код предузећа „...“ д.о.о. у стечају, законски удео законских наследника и то: туженог је 4/6, а тужилаца је по 1/6 заоставштине оставиоца, што је тужени дужан признати и трпети да тужиоци своје уделе од по 1/6 на заоставштини оставиоца могу уписати у катастарским и другим јавним књигама и обавезан тужени да тужиоцима накнади

трошкове парничног поступка од 68.000,00 динара. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка по жалби од 23.000,00 динара. Ставом трећим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се неосновано указује на битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 10. Закона о парничном поступку, јер се не ради о захтеву који је раније правноснажно пресуђен или о коме је раније закључено судско поравнање.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиоци, тужени и пок. ГГ су браћа и сестра по оцу ДД. Решењем Основног суда у Лозници, Судска јединица у Крупњу О 1182/2012 од 20.03.2013. године на заоставштини иза пок. ГГ оглашени су за наследнике и то: тужени, брат оставиоца на 10/12 дела заоставштине, а тужиоци – брат и сестра оставиоца на по 1/12 дела заоставштине. Парничне странке су као носиоци права својине у наведеним деловима уписани у листу непокретности број ... КО ..., на кат.парцели бр. ... њива 2. класе, површине 400 м2.

Решењем Основног суда у Лозници О 1182/2012 од 06.02.2015. године на накнадно пронађеној имовини иза пок. ГГ, коју чини породична стамбена зграда у ванкњижном власништву, постојећа на кат.парцели бр. ... уписана у листу непокретности ... КО ..., оглашени су за наследника и то: тужени на 10/12 делова, а тужиоци на по 1/12 делова целокупне накнадно пронађене имовине. Против наведеног решења тужиоци су изјавили жалбу, а након тога су поднели и предлог за исправку оставинских решења. Решењем Основног суда у Лозници О 1182/2012 од 20.08.2015. године стављено је ван снаге решење тог суда О 1182/2012 од 06.02.2015. године, одређен је прекид оставинског поступка и овде тужиоци упућени на парницу против овде туженог да у истој докажу да су решењем од 20.03.2013. године погрешно утврђени удели наследника, као и да заоставштину не чини породична стамбена зграда у ванкњижном власништву оставиоца. Током поступка је утврђено да су тужиоци у поступку за расправљање накнадно пронађене имовине на рочишту од 07.02.2018. године сагласно изјавили да накнадно пронађену имовину пок. ГГ чини једна стамбена зграда у површини од 106 м2, која није укњижена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев оценивши да по правноснажности решења о наслеђивању лице које је учествовало у поступку за расправљање заоставштине не може у парничном поступку да остварује своје наследноправне захтеве, које је могло остварити у оставинском поступку. Међутим, другостепени суд је закључио да одредба члана 131. Закона о ванпарничном поступку не искључује могућност да и лице које је учествовало у

поступку за расправљање заоставштине, када је расправљање заоставштине завршено правноснажним решењем о наслеђивању, оствари своја права у парничном поступку истицањем наследноправних захтева, па како је решење о наслеђивању деклараторне природе, то тужиоци имају правни интерес да у парничном поступку траже да се утврди обим спорних наследних удела на целокупној заоставштини, због чега је побијаном одлуком првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев усвојен.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Наиме, одредбом члана 13. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, бр. 46/95, 101/03 и 6/15) прописано да ако оставиочев родитељ не може или неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (браћа и сестре оставиоца), његови унуци и прауници и његови даљи потомци, по правилима која важе када оставиоца наслеђују његови потомци (став 1), ако оставиочеви родитељи не могу или неће да наследе, њихов део наслеђују њихови потомци, онако како је одређено у претходном ставу.

Одредбом члана 212. став 1. истог закона прописано је да заоставштина прелази по сили закона на оставиочеве наследнике у тренутку његове смрти.

У конкретном случају, тужиоци тужбом траже утврђење шта чини заоставштину иза пок. ГГ (што је неспорно међу парничним странкама), као и утврђење колико износе наследни удели свих законских наследника на тој заоставштини. У конкретном случају, утврђено је да су решењем Основног суда у Лозници О 1182/2012 од 20.03.2013. године на заоставштини иза пок. ГГ оглашени за наследнике и то: тужени, брат оставиоца на 10/12 дела заоставштине, а тужиоци – брат и сестра оставиоца на по 1/12 дела заоставштине, као и да су решењем од 06.02.2015. године на накнадно пронађеној имовини оглашени за наследника и то: тужени на 10/12 делова, а тужиоци на по 1/12 делова накнадно пронађене имовине, да је решењем од 20.08.2015. године стављено ван снаге решење од 06.02.2015. године, одређен прекид оставинског поступка и тужиоци упућени на парницу против туженог да у истој докажу да су решењем од 20.03.2013. године погрешно утврђени удели наследника. Током поступка утврђено је и да су тужиоци у поступку расправљања накнадно пронађене имовине учинили неспорним да и неукњижена стамбена зграда на парцели 644/1 у целости чини заоставштину. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да тужиоцима припада наследни део од по 1/6, као потомцима заједничког оца, а туженом наследни део од укупно 4/6, као потомку заједничког оца 1/6 и заједничке мајке са пок. ГГ (3/6), будући да у поступку није било спорно да су овде парничне странке једини законски наследници иза пок. ГГ као наследници другог наследног реда. Наиме, у смислу одредбе члана 212. Закона о наслеђивању целокупна заоставштина умрлога прелази на наследнике, по сили закона, аутоматски, у тренутку смрти оставиоца, са правом да ступе у државину заоставштине, тј. да се понаша као власник. узму заоставштину у државину, тј. да се понашају као сувласници (у висини наследних делова који им по закону припада у смислу одредбе члана 13. Закона о наслеђивању). Супротно наводима ревизије, правилан је закључак другостепеног суда да је решење о наслеђивању, којим је заоставштина расправљена на основу закона, деклараторне природе, а не конститутивне природе, па с обзиром на деклараторну природу решења о

наслеђивању, при чињеници да тужиоци оспоравају наследне уделе који су утврђени правноснажним решењем о наслеђивању од 20.03.2013. године, они имају правни интерес да у парничном поступку траже да се утврди обим спорних наследних удела на целокупној заоставштини иза пок. ГГ.

Неоснован је навод ревизије да лице које је учествовало у поступку за расправљање заоставштине не може у парничном поступку остварује своје наследноправне захтеве, које је могло остварити у оставинском поступку. Наиме, правноснажност решења о наслеђивању има за последицу да се не може поново расправљати заоставштина, нити доносити ново решење о наслеђивању. Одредбом члана 131. Закона о ванпарничном поступку прописано је да када је расправљање заоставштине завршено правноснажним решењем о наслеђивању или решењем о легату, а постоје услови за понављање поступка по правилима парничног поступка, неће се обновити поступак за расправљање заоставштине, већ странке своја права могу остварити у парничном поступку. Како су тужиоци, против решења од 06.02.2015. године изјавили жалбу, након чега су поднели и предлог за исправку оставинских решења (у погледу исправке утврђених удела), а по ком предлогу за исправку суд није поступио, већ је решењем Основног суда у Лозници О 1182/2012 од 20.08.2015. године стављено ван снаге решење од 06.02.2015. године, одређен прекид оставинског поступка и тужиоци упућени на парницу против туженог да у истој докажу да су решењем од 20.03.2013. године погрешно утврђени удели наследника, то су поступили у складу са наведеним решењем и у овом парничном поступку тражили да се правилно утврде удели наследних учесника у заоставштини иза пок. ГГ, будући да Основни суд у Лозници није поступио по предлогу за исправку оставинских решења (од 20.03.2013. године и 06.02.2015. године) и исправио наведена решења у погледу (очигледно погрешно) утврђених удела наследника. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилаца.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић